

Contrapropostes d'ICV-EUiA a les mesures del govern Zapatero per tal de reduir el dèficit públic

Introducció

La pressió dels mercats financers sobre el deute públic de les economies amb dèficit de la zona euro, no està trobant fins ara una resposta adequada per part de les autoritats polítiques que supervisen l'economia europea. No ha estat **fins la setmana passada que el Banc Central Europeu no ha fet el primer moviment important contra l'especulació**. En contrapartida, es torna a voler fer culpables i responsables de la crisi als governs, i com a conseqüència les seves polítiques socials, ara més necessàries que mai.

Es completament absurd que Alemanya exigeixi a Espanya que redueixi el seu dèficit de manera immediata, quan el deute públic espanyol és inferior al que tenia fa uns anys i inferior al de la pròpia Alemanya. I encara més contraproductent és que es plantegi com un càstig, i que les mesures proposades tallin de cop els incipients brots verds que ja mostrava l'economia espanyola, fet que a la vegada beneficiava les exportacions alemanyes.

En aquest escenari, el President Zapatero ha cedit, de manera clara, a les pressions del sectors més conservadors per tal de que accedís a aplicar mesures liberals amb l'objectiu de reduir el dèficit públic i, de pas, obrir la porta a un escenari molt més favorable als seus interessos, tot just en ple diàleg social, tot proposant un seguit de mesures que, si s'apliquen tal qual s'han plantejat tindran com a resultat més atur, menys ingressos fiscals i en definitiva un allargament de la crisi. En definitiva, acabem d'assistir a un nou episodi, - sens dubte el pitjor -, del seguit de despropòsits a que ens té acostumats el Govern Zapatero que deriven en una nova retallada de drets socials i serveis públics, cosa que ens porta a fer un seguit de constatacions:

- **És la política econòmica erràtica del President Zapatero** la que ha portat a la situació actual de dèficit públic. Des d'ICV-EUiA ja fa més de 2 anys que advertim al Govern del PSOE de què amb la seva **política de xecs i de rebaixes fiscals a les rendes més altes estava malbaratant els recursos**. A final del 2007 el mateix Govern "lluïa" d'un superàvit de més de 30.000 M€ i en comptes de treballar per combatre una crisi econòmica que ja començava arreu del món i garantir el nivell d'ingressos públics suficients per tal de dotar a la ciutadania de serveis bàsics de qualitat i cobrir les noves necessitats causades per la crisi, ha regalat recursos públics a les rendes més altes.
- L'actuació improvisada i autoritària és també l'expressió d'una profunda crisi política, i d'un important dèficit democràtic, ja que són decisions preses d'esquena a la ciutadania i els agents socials.

- Des d'ICV-EUiA entenem que l'austeritat en la gestió pública és un criteri que cal aplicar sempre a les AAPP. Actualment a més cal també, **tenir la valentia política per tal de capgirar la política econòmica** i abordar realment aquells sectors i elements de la nostra economia que estan a l'origen de la crisi.
- Des d'ICV-EUiA durant aquest temps hem defensat i defensarem a les institucions la necessitat d'una reforma fiscal més progressiva que faci pagar més a qui més té i més guanya, i una reforma financera que posi condicions als ajuts públics, especialment, la garantia de que el crèdit ha de fluir cap a les persones, els/les autònoms/es i les Pimes, condició bàsica per dinamitzar l'economia i crear ocupació de qualitat. Cal un gir de 180 graus en les polítiques laborals, socials i ambientals i avançar cap un sistema més just de pensions públiques.
- Tanmateix, **el Govern de l'Estat pretén fer "la translació directa" als governs autonòmics i locals, fent-los, així, corresponsables injustament dels seus errors.** I ho es, especialment, en el cas de la Generalitat, que porta força temps "fent els deures", tant pel que fa a l'austeritat com a garantir el nivell d'ingressos mínim, sense caure en la temptació de la "política de xecs" i de rebaixes fiscals que sí han fet d'altres governs autonòmics governats, especialment, pel PP però alguns pel PSOE. Però també ho es, en el cas de la majoria de governs locals, que en tot aquest període de temps han hagut d'assumir un gran nombre de serveis que no son de la seva competència, sense percebre els recursos corresponents i, alhora, de forma molt majoritària, no entrant en el joc populista de baixar la tributació local.
- Davant d'aquesta proposta injusta i, per tant, inacceptable, **des d'ICV-EUiA, propugnem un plantejament propi des del Govern de la Generalitat** a l'hora de decidir quins son els ajustos necessaris per tal de reduir el dèficit fins a un nivell més acceptable, **partint de la base de què cal actuar, no solament en la despesa, si no també en la de l'ingrés.**
- Tanmateix, **defensem l'autonomia local en aquest procés,** tot insistint en el deute històric que té amb ells el Govern de l'Estat d'un nou Model de Finançament Local que garanteixi la cobertura de tots aquests serveis "assumits".

1. Posicionament d'ICV-EUiA davant les mesures a nivell estatal

El Govern Zapatero **ens parla de reduir el sou dels treballadors/es del sector públic, un 5% aquest any i congelar-ho l'any 2011.** Aquesta mesura es injusta ja que incideix en carregar sobre un molt nombrós col·lectiu d'assalariats/des la sortida de la crisi, quan es evident que no han estat els/les causants de la mateixa.

A ningú se li escapa que aquesta mesura pot tenir incidència **en el sector privat, a l'hora de qualsevol negociació col·lectiva**, debilitant la posició de partida dels representants dels treballadors i treballadores.

Proposen la congelació de les pensions pel 2011 Això significa eliminar una revalorització de pensions que en funció de l'IPC que **està garantida per Llei en els darrers 25 anys** i per tant una retallada de drets socials. Aquesta mesura afecta, ni més ni menys, que a 6 milions de persones, i suposa l' incompliment unilateral del Pacte de Toledo.

Aquestes dues primeres mesures **reduiran molt notablement el poder adquisitiu d'aquests col·lectius, 8,5 milions** de dones i homes a l'estat espanyol. Un empobriment agreujat per l'increment de l'IVA i la previsió d'un IPC interanual del 2% tant pel 2010 com pel 2011. Cal alertar de **l'efecte molt negatiu que tindrà sobre el consum, tot deprimint, encara més, l'economia i endarrerint la creació d'ocupació**.

Proposen ara eliminar el "xec nadó" de 2.500€. Des d'ICV-EUiA sempre hem rebutjat aquesta mesura perquè és una donació universal que no respon a criteris d'equitat i justícia social. Però cal posar de manifest que la eliminació d'aquests recursos pot tenir un impacte molt negatiu sobre algunes famílies amb les economies domèstiques ja molt malmeses per la crisi.

La **retallada de la Llei de la Dependència** (una llei mancada de recursos des de l'inici i incomplint la dotació de recursos a les CCAA) **que es proposa és indigne i és una amenaça pel desplegament de la 4a pota de l'Estat de Benestar que suposava, a més, una font de creació d'ocupació** vinculada als serveis a les persones.

D'altra banda, **una de les mesures de major impacte, en termes absoluts, es la retallada de 6.045 M€ d'Inversió Pública en els dos propers anys**, que es sumen a la ja duta a terme enguany per import de 5.000 M€. Aquesta retallada pot demorar moltes inversions previstes o a punt d'executar, en un any, de mitjana. **L'efecte sobre Catalunya d'aquesta mesura genera força dubtes en quant al compliment de l'addicional 3a**. Aquesta mesura també tindrà efectes importants en la contractació laboral en el sector de la construcció, el més castigat, hores d'ara per la crisi, així com a les indústries auxiliars de la mateixa: fusta, mobiliari, béns d'equip..., sectors molt colpejats per la crisi de la construcció, però també per la falta de liquiditat de famílies i pimes.

La majoria de mesures que vol aplicar el Govern Zapatero provocaran una caiguda del consum i, per tant, de la demanda i la creació de riquesa, precisament ara que es veien els primer "brots verds" en l'economia espanyola. En el context actual, amb

4,6 milions d'aturats i aturades, una contracció del consum intern generarà, per l'efecte desmultiplicador de la despesa pública sobre el total de l'economia, encara més atur i a més farà que l'impacte sobre la millora dels comptes públics sigui molt menor de l'esperat, ja que caurà la recaptació de la majoria d'impostos. **Des d'ICV-EUiA estimem que la reducció del dèficit finalment assolida amb les mesures de contracció de l'activitat serà com a molt la quarta part del que espera el govern. I a canvi d'incrementar les desigualtats socials.**

Des d'ICV-EUiA creiem que qualsevol política d'austeritat i de reducció del dèficit públic hauria d'anar acompanyada de polítiques que fomentin el creixement de l'ocupació, cosa que no fa el Govern de l'estat i, per tant, s'agreuja encara més, la precària situació econòmica i la dels 4,6 milions d'aturats i aturades.

2. Propostes d'ICV-EUiA a nivell de l'estat

Les propostes d'ICV-EUiA, incideixen directament en la necessitat d'abordar amb valentia les causes que estan a l'origen de la crisi i, per tant, fer front a reformes estructurals al sistema fiscal i elaborar una reforma fiscal justa i progressiva. Aquestes qüestions tenen per objectiu garantir el nivell de recursos públics suficients pel ple desenvolupament de les polítiques socials especialment necessàries en la crisi actual i, alhora, establir els mecanismes d'accés al crèdit que permetin dinamitzar l'economia per tal de crear ocupació estable i de qualitat, les dues màximes prioritats, sens dubte, hores d'ara.

En aquest sentit, **des d'ICV-EUiA, proposem les següents mesures, que incideixen tant en els ingressos com en les despeses i permetrien l'equilibri pressupostari suficient com per no haver de retallar cap retribució, ni congelar les pensions, ni retallar la llei de la dependència:**

- Una **veritable lluita vers el frau fiscal**, amb un augment dels recursos humans i tècnics de l'AEAT fins a convergir amb la mitjana de la UE en un termini màxim del que queda de legislatura. **Actualment s'estima en el 5,5% del PIB els recursos que es deixen d'ingressar fruit de l'economia submergida** (xifrada en el 23%). Ja són diversos els països que estan estudiant, per exemple, la **prohibició de l'ús dels bitllets de 500 €** com a mitjà de pagament. Aquesta mesura s'hauria d'aplicar mitjançant una proposta de retirada de la circulació, i el seu bescanvi directe en els bancs nacionals del sistema euro o en bancs de l'estat de residència del ciutadà o empresari que faci el bescanvi, amb la seva corresponent identificació fiscal, sigui quina sigui la quantitat, tot interconnectant els sistemes d'informació tributària dels països. De la mateixa manera s'han de prohibir les transaccions

de més de 3.000 € en efectiu entre particulars o de més de 1.000 € per comerciants. Ajustar a que com a mínim els ingressos nets dels empresaris que tributen per mòduls no siguin inferiors als sous dels seus empleats.

- **Gravar en major mesura els nivells més alts de renda en l' IRPF. En aquest sentit proposem un nou tram en l' IRPF amb un tipus marginal del 50% per a rendes totals superiors a 100.000€ anuals**, que equival a un sou brut aproximat, d'uns 7.500 - 8.000€ mensuals. Amb dades de la Liquidació de l' IRPF del 2007, hi havia 747.295 contribuents amb rendes superiors als 60.000€ anuals i s'estima en uns 400.000 els que estan per sobre del 100.000€ anuals. Amb aquest elevat nombre de contribuents que estarien "directament afectats" per la mesura que proposem, estimen que, en total, **sumarien 1.800 M€ de recaptació addicional**.
- **Establir un nou Impost sobre la riquesa, que gravi la tinença de bens mobles i immobles, a partir de nivells superiors a 1M€**. Amb dades de l'impost de Patrimoni del 2006, només 89.000 declarants a tot l'Estat (el 8,9% de total) van declarar béns per valor de més de 1M€, representant el 68% de la recaptació total de l'impost, 1.228 M€, amb un tipus mig del 0,6%. Des d'ICV-EUiA, proposem fer un pas més enllà, que superi l'antic Impost de patrimoni, **amb el Nou Impost sobre la Riquesa (IR), amb el qual es podria obtenir una recaptació d'uns 2.250 M€ en el conjunt de l'Estat espanyol** (tot partint d'un tipus mig de l'1% i sense exempcions).
- **Garantir un tracte igualitari en l'impost de Societats per a les societats productives i les societats d'inversió, de manera que les Societats d'inversió tributin al mateix tipus que les productives "clàssiques"**. En aquest sentit estaríem parlant d'eliminar els privilegis, per exemple de les **SICAV** (que tributen a l' 1% i reparteixen dividendes via reduccions de capital) o d'altres figures societàries que ho fan a tipus del 18%... Quedarien excloses d'aquest tractament lineal les empreses d'economia social, lògicament.
- **Tram impositiu del 5% addicional en l'Impost de Societats per a tots aquells guanys superiors als 1.000 M€**. Implicaria una recaptació addicional superior als 2.500 M€ anuals.
- **Recuperar el tracte diferencial en els increments patrimonials, tot gravant en major mesura, els que es generin en un període inferior a 1 any, en concret, al tipus marginal més alt, com a part de la lluita vers l'especulació.**

- **Reorientació de la reforma de l'IVA plantejada pel Govern de l'Estat**, eliminant la pujada de tipus que ha d'entrar en vigor l'1 de juliol d'enguany, **tot establint un nou tipus d'IVA especial del 25% (o, en el seu cas, un impost especial per l'equivalent a 9 punts de l'IVA) per a bens de consum de luxe**, joies, abrics i peces de pell, aeronaus i embarcacions a vela i motor no destinades al comerç marítim o la pesca professional, entre d'altres articles que podríem denominar sumptuaris.
- Una **aposta política definitiva per la Fiscalitat Ambiental** amb la finalitat no tan recaptatòria si no de potenciar les bones pràctiques d'impacte ambiental que poden suposar un estalvi multimilionari de l'Estat en polítiques contra el canvi climàtic o de recuperació del medi natural.
- **Desplegament de la "fiscalitat immobiliària"** (plusvàlues,...). Proposem que els increments de valors urbans o requalificatoris retornin a la societat. Això es de "justícia social": frenem encara més l'especulació, si les rendes de la retenció de terrenys, del canvi de qualificació urbanística,.. estan altament gravades.
- **Eliminar o reduir substancialment les deduccions a l' IRPF per aportacions a plans de pensions privats.** El 72% de les declaracions més baixes del 2006 (les inferiors a 24.000€) només es deduïen el 24% del total de reduccions per plans de pensions. Si s'eliminés la deducció l'increment de recaptació seria de 1600 M€. Si es fes una deducció màxima de 1.000€, la gran majoria d'aportacions de rendes inferiors a 24.000€ tindrien dret a reducció, i la recaptació fiscal s'incrementaria en 800 M€ anuals. **Aquesta mesura ha d'anar acompanyada de la creació de plans de pensions del sector públic**, complementaris de les cotitzacions a la Seguretat Social, per canalitzar l'estalvi privat cap a inversions productives públiques que incrementin a llarg termini la sostenibilitat de les finances públiques.
- **Suprimir el finançament de l'Església amb aportacions de l' IRPF** (252,6 M€ l'any 2008).
- **Iniciar el des topall del límits de les cotitzacions a la Seguretat Social**, per permetre una millor progressivitat, un increment dels ingressos o una reducció de les cotitzacions dels sous més baixos.
- **Recuperar els tipus patronals de cotització per desocupació** rebaixats en èpoques anteriors.

- Establiment d'un **impost sobre les transaccions financeres a l'estil de la Taxa Tobin** llargament reclamada pels moviments progressistes i que ara molts recuperen sota el mateix nom o el *d'Impost Robin Hood* per la necessitat d'aplicar la seva recaptació a causes socials, al servei del deute públic i a la cooperació internacional.
- **Limitació dels salaris i els cobraments per incentius dels alts directius del sector financer.** La regulació de les remuneracions ha de deslligar-se dels riscos a curt termini que tanta especulació han generat.
- Suspensió dels processos d'execució del desnonament per l' impagament d'hipoteques de treballadors aturats.
- **Garanties d'arribada del crèdit a empreses i particulars** com a condició tant del flux de diners del FAAF com de la intervenció del FROB.
- Disposició per part de les administracions a **reduir els actius dubtosos dels bancs mitjançant la compra de part l'estoc de sòl i vivenda en mans del sector financer procedent de l'execució de crèdits a promotors immobiliaris i constructors.** Aquesta compra, realitzada a un preu avantatjós per a l'administració, hauria de permetre constituir per primera vegada un veritable parc de vivenda social de lloguer, que permeti solucionar la demanda social de vivenda i servir de coixí antiespeculatiu en èpoques de bombolla immobiliària.
- **Reducció de la despesa en alts càrrecs** de l'administració pública estatal.
- **Reducció d'un mínim del 15% del pressupost destinat a la Casa Reial.**
- Iniciar un **procés de simplificació dels organismes públics** estatals amb l'objectiu d'estalviar costos d'estructura i en càrrecs.
- **Acotar el xec nadó** exclusivament a les famílies amb menys ingressos i, especialment aquelles en que tots els seus membres estan a l'atur.
- **Reducció de la despesa militar,** retirant les tropes espanyoles de l'Afganistan, entre d'altres mesures a aplicar-hi.

Amb aquestes mesures, es podria reduir el dèficit públic en un mínim de 7.600 M€ anuals, més tota la recaptació addicional que es podria assolir amb una millor lluita vers el frau fiscal.

3. Propostes d'ICV-EUiA a Catalunya

El Govern ZP proposa estendre al conjunt dels Governos Autònoms i Locals aquestes retallades de retribucions i de despesa, per tal de generar un “estalvi” de 1.200 M€ addicional a la reducció de 10.000 M€ que ja varen haver d'assumir el gener passat. **Bé, a ningú se li escapa, la dificultat de promoure aquesta retallada sense que es vegin afectats serveis bàsics** que desenvolupa la Generalitat (i la resta de Governos autònoms). **No es de rebut passar-li la pilota a les CCAA de “les decisions totalment desencertades” per part del Govern estatal.** Les CCAA que si han fet els deures no tenen perquè pagar les conseqüències d'una Política Econòmica nefasta i improvisada per part del Govern de l'Estat. I no ho han de pagar, perquè els serveis que presten són dels més bàsics per la ciutadania, especialment en temps de crisi.

Des d'ICV-EUiA **entenem que el Govern d'esquerres de la Generalitat sí ha fet els deures en els dos darrers anys**, garantint, per una banda el nivell de despesa social que demanda la ciutadania del país i, d'altra banda, no entrant en el joc de les “rebaixes fiscals” permanents que sí han fet tots els governos autònoms governats pel PP i bona part dels governos PSOE, amb una gran irresponsabilitat política i l'única finalitat electoralista.

Davant d'aquesta proposta **des d'ICV-EUiA, a més de rebutjar-ho frontalment, propugnem un plantejament propi des del Govern de la Generalitat a l'hora de decidir quins son els ajustos necessaris** per tal de reduir el dèficit fins a un nivell més acceptable, partint de la base de què cal actuar, no solament en la despesa, si no també en la de l'ingrés.

Per ICV-EUiA els principis que han de regir qualsevol mesura son:

- **Tractament diferencial a Catalunya** perquè el Govern català sí ha fet els deures.
- **Recuperar el pes de la fiscalitat i reforçar-ne la progressivitat**, convergint cap els països més avançats socialment, i que són els que estan patint menys la crisi.
- **Defensa dels serveis públics i de l'empleat públic.**

- **Rebuig a la congelació de les pensions i qualsevol retallada** de les retribucions del funcionariat.
- **Priorització de les inversions per criteris de rendibilitat social en termes d'estímul econòmic, increment de l'ocupació i del desenvolupament de capacitats competitives sostenibles amb l'objectiu de canviar el model productiu:** prioritzar les inversions en productivitat i eficiència, estalvi energètic, mobilitat sostenible, capacitat exportadora, innovació i R+D.
- **Negativa a reduir l'ajut al desenvolupament** i per tant la solidaritat amb aquells que encarar estan pitjor.